

ယိဆးထဲခွါထဲခွါ ဘေရှါဝံအဂး ထးဂုးထီဘာ အခးထံးခါ မးဆးအဘး

ယိဆးထဲခွါထဲခွါ ဘေရှါဝံအဂး ခါမးဆးအဘးယီ အဆါထုဖးဆါဝါ ညးပိးဘေရှါ
ဝံ အထးဂုးထီဘာဝံ နီလီ. မွဲခါဖးနီ ယိဆးထဲခွါထဲခွါ ဘေရှါဝံဆးမးဆး
လဖး ဝိထဲခွါပုရှဲဝံအဂး Statement of Rights [ဘာထွာဘေ ဆးထးဂုးထီဘာ
အဆးဘိးဘာဝါယါ] ပါဝါနီလီ. မွဲအဂးအဖးလံးဘျာလံးထုယီ ဆးလးလံးဆး
ချဲယီယီဒဲ ကွဲထုထု အဂးဖးခါနီလီ.

ဘာထွာဘေလး ထးဂုးထီဘာ အဆးဘိးဘာဝါယါ အဂး

အိးစတြဲလျီပုဒ်နီ အဝါဝံ အအိးစတြဲလျီ ယိဆးထဲခွါထဲခွါ ဘေရှါအဂးခါလဖးနီ အလဲထဲလဲဝါနီ
လီ. Aged Care Act 2024 [2024 နံ့ ယိဆးထဲခွါထဲခွါ ဘေရှါခါမးဆးအဘး] ဖးနီ ဘာထွာဘေလး ဆးထး
ဂုးထီဘာ အဆးဘိးဘာဝါယါဆး ပါဝါကမံးလီ. မွဲခါယီ ညးပိးဘေရှါဝံအဂး ကမးနုဝါ လးအိးစတြဲလျီပုဒ်
အိး ကျိးစးဆးမးဆးဝံအခါ ကန့ဘာဝါ အထးဂုးထီဘာ ပညးလဲနီ လီးကျိးထဲ ဖးန့ထုထုနီလီ. 2025 နံ့,

လဒ်နီၤတၢ်ဘၢ (1) ဘၣ်ကိၣ်နီၤ ဘၢထွဲၤလၢ ထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢအဆၢဘိၣ်ဘၢသ့ၤတၢ်အလးနီၤ ကအၢလဲၣ်ထဲၣ်တၢ်
ကနဲၣ်ယီၤ ယိဆၢထဲၣ်ခွါထဲၣ် ဘၣ်ရၢအဂးထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢ ဆၢခးလၢလံၤနီၤလီၤ.

၁နီၤမဆၢအဘၢဖးပုၤတၢ် ဆၢဘိၣ်ဘၢသ့ၤလၢလၢမၤပွဲၤပွဲၤလၢယီၤ လံၤဘျၢလံၤဂဲၤထုၤထုၤနီၤ ဒုၤဖျိၤထၤတၢ်နီၤ
လီၤ.

ဘၢထွဲၤလၢ ထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢ အဆၢဘိၣ်ဘၢသ့ၤတၢ်အခါပယီၤ

ဘၢထွဲၤလၢ ထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢအဆၢဘိၣ်ဘၢသ့ၤတၢ်ဖးနီၤ အဲၤဒိၣ်မဆၢတၢ်အဂဲၢ်အဖးလၢယီၤ နဂးအကၢဒိၣ် အိၣ်က့ၢ
ထၤတၢ်နီၤလီၤ.

မ့ၢနီၤယီၤ ကဖၢတၢ်ဘၢအဖၢလၢယီၤ ဆၢထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢအဝိၣ်နီၤလီၤ.

- ပုဆၢအိၣ်မၤအဂး နၢဆါဒၢတၢ် ခွဲၤလၢစုၤစုၤထၤအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.
- ပုစုၤစုၤထၤလၢယီၤ ထိးဆၢတၢ်ကမံၤလီၤမ့ၢအဂီၢ် အိၣ်က့ၢပၤကးထဲၣ်အခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.
- ခွဲၤလၢစုၤစုၤထၤဆၢအခါ ဖုၤထဲၣ်ဆၢမဆၢန့ၤဆၢပရၢအဂဲၢ်အဖးဝံၤဒဲး ထိးဘၢဆၢမဆၢတၢ်အခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.
- အနၢဆါဘၢဆုးလီၤ, ဆၢအလိၤဝံၤဒဲး နၢဆါအဲၤဒိၣ် မဆၢလၢယီၤ ကသ့ၤတၢ်အဂး ဆုးကျိၣ်လီၤအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤ
လီၤ.
- ဒိၣ်န့ၤဘၢတၢ် ဆၢဒုၤယၢဒဲး ဆၢအိၣ်က့ၢပၤကးအခွဲၤ နီၤလီၤ.
- ဒိၣ်န့ၤပၤကးဘၢတၢ် ဆၢဆၢပံၤဆၢလၢဒဲး နၢဆါဆၢန့ၤလၢဆၢဝံၤအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.
- ရၢအဒိၣ်အဝဲၣ်ဝံၤဒဲး အဆၢတၢ်ထုၤအဂီၢ် ဆုးကျိၣ်အိၣ်ထဲၣ်အခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.

အိၣ်ဘၢတၢ်ဖိၣ်ဖိၣ်ဖျၢၣ်, နၢဆါဒၢတၢ်ရံၤထၢန့ၤဆၢပၤထၤအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤ

ဘၢထွဲၤလၢ နၢဆါဆၢအိၣ်မၤဒဲးနၢဆါခွဲၤလၢစုၤစုၤထၤလၢယီၤ နၢဆါဒၢတၢ် ခွဲၤလၢထၤန့ၤတၢ်ဂီၤ ဘၢဆၢဖၢလၢ
ယီၤအဝိၣ် ပၤထၤအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤလီၤ.

- မဆၢတၢ်ကျိၣ်စုၤစုၤထၤလၢယီၤဒဲး ကန့ၤတၢ်ဆၢမဆၢ,
- အဲၤဒိၣ်မဆၢဖိၤဝံၤဒဲး ဘၢဝိၣ်ထၢပုၤလဲၤနီၤ နၢဆါဒၢတၢ်ရံၤထၢန့ၤတၢ်
- နၢဆါအကျိၣ်စုၤဒဲး အဆၢလၢယီၤတဲၤတဲၤန့ၤတၢ် နီၤလီၤ.

အရၢမၤနီၤဘဲၤ, ကခွဲၤလၢစုၤစုၤထၤတၢ်လၢယီၤအဂး လိၤယုၤနီၤဘဲၤ နမးန့ၤဆၢမဆၢ ထးဂ့ၣ်ထီၤဘၢအခွဲၤ အိၣ်တၢ်နီၤ
လီၤ.

အရှုမာနီဘဲ၊ နာဆါအဂဲးအဖးဒဲ ဘာထွာဆလးအယိအိဝ္တလါနာ ပကအအိထဲဒုဝ္တပသလဲနီ ရံထာအခွံး အိဝ္တနီလီ။ ထုပုး-ရှုခါရှုဆအိမာဒဲ ဥပထဲးဘထဲးဝ္တ ဆမံးထဲးဝ္တလမာဒဲ ဘာထွာဘရံထဲးဆသံ လမာ နီလီ။

ဆဘာလိပွဲးပိဒဲဝ္တ နုလးဝ္တအခွံး အိအဂဲး

ယိဆဒုထဲးခွါထဲး ဘရံသံအဂဲး ဆမဆလမာ လိဝ္တမလဲနီ လီယိထဲးဂီဆဘာလိပွဲးပိဒဲဝ္တ နုလးစုးရ၊ ဘဲးဖးအစုးဝ္တအခွံး အိဝ္တနီလီ။

ဆဘဲးဖးအစုးဆယီ ကြံးဝ္တလမာအကိအဖျီဒဲ မနုဝ္တနီလီ။ ဘဲဆမာလယီအဝ္တ အိကုပကက ထံလး ဆိမိနုဝ္တ နီလီ။

- ဆဆးပံဆးလးဒဲ အလးခဲးအဂဲးအဖး
- နာဆါဘာဒဲဒုဝ္တ အဆဒသံဒဲ နုဝ္တဘဆဘာထံ ဆသံလမာ
- ဘရံထာထီ ဘကိသုလမာကဂီဝ္တဒဲ သုယာဆလမာဘာထဲးကဂီ အဂဲးအဖးသံ နီလီ။

လိဆဝ္တ ယိဆဒုထဲးခွါထဲး အမဲဆံးလမာယီ ကနုဝ္တအဂဲးနီ မွဲနာဆါဒုဝ္တမနုဝ္တအခွံး အိနီလီ။ ဆအဖး ဆဆာကဘျာသုဝ္တ ဆယိဆဒုထဲးခွါထဲး ထဲးထီအဘသံအခံ အဆယိဆဒုထဲးခွါထဲးသံ ပာဝ္တနီလီ။

အဆဒုယဒဲ အစုထံ

ဘာထဲးဝ္တဆဘဲ အဆလးဖးဒဲ ပကထုဝ္တအဝ္တ ဆဒုယဒဲအိဝ္တဒဲ ဘာလိပွဲးပိဆမဆဒုကျံးစုးဝ္တ မနု ယိဆဒုထဲးခွါထဲး ဘရံသံအဂဲး ဆမဆဒုအခွံး အိဝ္တနီလီ။

ဘဲအဖာလယီအဝ္တ အဲဒဲမနုဝ္တဆမဆဒုအခွံး မွဲအိဝ္တနီလီ။

- မွဲဆမဆဒုလမာယီ နာဆါအခဲးအကု အဆဆးပံဆးလးဒဲ အလးခဲးအဂဲးအဖးလမာယီ ကအိကုဒိ ပကကဂီ ဖုဂဲးမဆဒုဝ္တ
- ဘာဒဲဒုဝ္တဆကဆဂဲဒဲ ဘဆဘာထံဘာထံသံအဂဲးအပာ ဆဒဲဒဲဆလမာယီ အိကုပကကဝ္တ
- ဆမဆဒုလမာယီ အစုထီဝ္တအဝ္တ ပဝ္တထဲးနုဝ္တဂီ ဆလိလမာနီ မပွဲးထဲးနုဝ္တ
- ဆမအဆဒုသုဆ၊ စုးရုလတီဘာဆဒဲ ယိဖးခွံးဆဒဲအိယဲဒုဝ္တဆမဆဒုလမာ ကဖီဖျုဝ္တဆမဆဒု သံ နီလီ။

ဘဲဆမာလယီအဝ္တ ဝိမနုဝ္တ ဆမဆဒုအဝဲးအစုအခွံး အိဝ္တနီလီ။

ယိဆဒုထဲးခွါထဲး ဘရံသံအဂဲး ထဲးဂုထီဘာ အဆထံသံနီ မဆအဘာ

နာဆီအဲဒီဒ်ကြိတ်ဝှာအကျီအဖျီဝှိတ် အဲဒီဒ်မဆဆဲးထဲ ပုရှဲသံလဖာဒဲ အဲဒီဒ်ဖှာဂဲးမဆဆဲးဖိသံလီဒ် ဒ်ဆီဒ်လီဒ်ရဲဒ် အခွဲး အိတ်ဝှာနီလီ. ဘာလီဒ်နီဘဲ ကကြိတ်လဆဲးဒဲ အခံကခံခံနီ ကဲကဲဒ်ဆီဒ်ထဲကနဲအဂး ပိဒ်ဒီထဲဝှာနီ လီ.

ဆကာဆာဂဲလဖာယီဒ် ဖျာဖျာဒဲကဘာလိဗ္ဗွဲဗီဒိုဝ် ကဝါနုဒုဒ်ဖျါဝ္တာအဂး မဆဆုဝ္တာအဂး

ဆမဆေ့ကျိးစုဒ်ဝ် နူထဝ္တယိဆေ့ထဲၤခွါထဲၣ်ဒုးဂျါၣ်၊ အကး ဆမဆေ့လဖာဖးၣ် ဆကာဆဂဲးကံၤထပုၣ်
နီၤဘဲၤ ဆဖာလဃီအဝ် မနုအခွံး အိၣ်ဂ့ၢ်နီၤလီၤ။

- အဲဒီဒီမဆဆးဖိသ့အိကဆ၊ ဆဆဆဆးကန့ဝါအဂး
- ဘာထိးဆဆလဖယယီ ဘဲဒဲဒဲဖျဲအိအဂီဒဲ ရှိဝါနနီအဂး
- ရှိထလဆလဖယယီ မဆဆထဲဒဲဝါအဖျဲဒဲ ဘာလိပွဲဒဲဒဲကန့ဝါအဂး နီလီ.

ပုရသံဒဲ ရှအဒီအဝသံအီ ဆုးကျိးမနုဆးမဆးသံဒီ အီဝုအဂဲး

ကနဦးပွဲအထူးကုထိဘာသာအား၊ ခွဲလေ့စွဲရရှိသူအား လွှဲဘာရှီဝေဆေးမဆေးသုံးလဖာ လိာဆေးပွဲ ညှိနှိုင်း
နုာထဆေးမဆေးသုံးလဖာယီ ဂုဏ်လေးလာ ပုဒ်ရဲကကအိမ္မဲကု၊ ရွံထဝေအဂ္ဂကကအိမ္မဲကု မနုအခွံ အိမ္မဲကု
လိာ.

အဲဒီဒီမဆေးပုခိုရုံးဖို့ လမွဲဘာ အဲဒီဒီမဆေးပုရုကကကဒဲ ထးဒုတုအခံအထီ ဆုးကျိးလီဒဲဒဲအခွံး အီတုနီ
လီ.

အဲဒီဒီမာဆာပုဂ္ဂိုလ်ဖာယီ နာခါအဂးလအကဒ်ဒီ အနီအဆူးဖး ပာဆာနီ၊ ကြံပကကဘာနီလီ၊ ဘာလီနီ၊ ဘဲ၊ ဂံဒီဖိ၊အထံအဝိဝံဒဲ အဲဒီယိဆာဒုထဲခွါထဲ ပုဂ္ဂိုလ် ပာတူနီလီ၊

ဘဲအဖုလယီအဝိ ပုရသံဒဲဆုးကျိကန့ဝါအခွံ မဲအိဝါနီလီ.

- နာဆီအဂးအကးဒိုထဲပျရှုသံလဖ
- လဆးအီပွံအီသ လမွဲဘာ ဆဆးပံဆးလဆးဆးဝးအဖးနုလဆးပာဝါဂးအပာ၊ ရှုအဒီအဝးဖးဆးဆးကျိကပာဝါဒဲ
- ဆဖိဆလံသံလဖ နီလီၤ

ဖိုးလံလံဆံဖိကက လမ္ဘာ အီလ ထိရဲပုလဲဆူ ဆံဆဲဖိဝံ (Aboriginal or Torres Strait Islander) ယီ အဝံရူအဒီအဝံ, အဖံအဖူအဖဲလဲဒဲ အဝံအီထအကျိဝံလဲဒဲ ဆူးကျိကန့ဝံအဂး မွဲအခွဲအီနီလီ.

ကပမးထဝံ န့ဆါအထးဂုထီဘအဂး ကမးထဲဝံ လဲထဲလဲဆူဘဲဘဲလဲ

အဲဒီမဆးပုရဲလဲယီ ဘထွဲလဲဆဲဘိဘ ဘယါအထံလဲယီ ကန့ဝံဂီ ကဘလီထွဲဝံ နီလီ. အဲဒီမဆးပုလဲလဲယီ လီထွဲဆဲအီအီနီဘဲ လဲဂီလဲ ဘထဲဆဲဂီန့ဝံ ကမံရူအ ဖူအီ န့ဝံနီလီ.

လဲဆူးပထ ဖမဲမဲဂု, လဲခွဲဒီနီဖမဲမဲဂု လဲဘ ဝါလံလဲမဲဂု လဲဂီလဲနီလီ. အဲဒီကမံဘယါဝံ အန့ ဆဲပရဲအဂးအဖဲလဲအဂး လဲန့လဲထဲလဲ [Aged Care Quality and Safety Commission](#) [[ယီဆဲထဲခွဲထဲဘဲရူ အစဲထဲဘဲထွဲဆဲဆဲယါအီကမံရူ](#)] အဝဲဆဲ ဖမဲနီလီ.

ကဂီလဲအဂးဒဲ ကလီပွဲဝံအဂးအဖဲလဲလဲအဂး ဆဲမဆဲလဲဝံနီဘဲ Older Persons Advocacy Network (OPAN) အခွဲဒီနီ 1800 700 600 အီပကိထဲန့ဝံနီလီ.

OPANယီ မဆဲထဲအပမးအပီဂီ မဆဲထဲဖဲဖဲဖျဲဖျဲဒဲ အနီဘဲဝံပုခါရဲဖိဝံနီ ကမဆဲထဲဝံ အဂး အီနီလီ.

ခါမဆဲအဘဲဖမဲ ဘိဘဘယါဝံထဲဂုထီဘဝံ

လဲဆဲဖဲလဲအဖဲ ပဝံခါအဘဲခါခါထဲ (23) အဝံဘိဘဘယါထဲဂုထီဘလဲလဲဆဲပဝံ နီလီ.

အီကုဂးခါဝံအ န့ဆါဖဲဖဲဖျဲဖျဲအဂး, ခွဲလဲစဲရဲအန့ဆါအဂး, မထဲထီဝံအန့ဆါ အစဲထဲကန့အဂးဒဲ ခွဲထဲထီဖဲဖဲဖျဲဖျဲကန့အဂး

(1) ပုရဲကကလီလီ ဘဲဆဲဖဲလဲယီအဝံ ကမန့ဝံအထဲဂုထီဘယီနီလီ.

(a) ဘထွဲလဲပုရဲကကကအဆဲအီမးအဖဲခါ ဒဲဒီစဲဝံအီဆဲခွဲထဲဆဲယီ မထဲဝံဒဲ ခွဲလဲစဲရဲဝံအဂး အခွဲအီနီလီ. ဆဲလဲယီ ဘဲဆဲဖဲလဲယီ ဒုဖျဲထဲဝံအဝံ ပဝံနီလီ.

(i) ပုရဲကကလီလီ ဝဲမန့ဝံ ကျိစဲဆဲမဆဲဒဲ မထဲဝံ ယီဆဲထဲခွဲထဲဘဲရူအဂး ဆဲမဆဲဘဲလဲ-

ယီဆဲထဲခွဲထဲဘဲရူအဂး ထဲဂုထီဘ အခွဲဝံခါ မဆဲအဘဲ

- (ii) မွဲဆမဆလဖယယီဃ မပလဲအိလဲ၊ အခံပုဂ္ဂလဲဒဲ မပလဲကမဆဆထဲလဲအဂး အဂးအထံလဖ-
- (iii) ပုရကကလိလိ ဘာထွာသလမ ကျိစုစုထီးဘဒံဒဲ အနုဆါအဆသံလဖ၊ ဒဲ
- (b) ခွဲလဲစုစုရထဲသံလဖယီဃအဂး လိဆနီဘဲ၊ ဆမဆဆဒဲ ဆဖးအခွဲနုဂါဂီ အနုဆါစုစု ရခွဲလဲစုစုထဲသံလဖယီဃ မွဲအိကုပကအခွဲ အိဂါ
- (c) နုဆါအဆအိမအစုထံ၊ ဘာထွာသလမရဲခဲဖးဒဲ မလဲဘုသဆဖဲထံသီဒဲ ဖဲထံသီဒဲ လဘာထွာမိဖာသံလဖ လီဃပုဂ္ဂလဲအပ နုဆါအဆလဲအယီလဖသံလဖ ထိးဆဂါဒုဒု အခွဲ အိဂါနီလီ။

နုလဲမဆနုဒဲထဲလဲမိဃီဃအဂး

- (2) ပုရကကအဂး ဘဲဆဖးလဲယီဃအဝိ မဆနုအခွဲအိဂါနီလီ။
 - (a) မဆဆထဲလဲလမကျိစုဒဲ ယိဆဆထဲခွဲထဲဒဲ ဘရါအဂး ဆမဆဆလိဂါလဖယီဃ ဘဲဖးဂါ လမဲဘာ ဘဲဖးကျိထဲလဲယီဃ ကမဆနုအခွဲ မိဃီဃအိဂါ ဘဲအဖးလဲယီဃအဝိ ကဘာမဂါ နီလီ။
 - (i) ဆမးပံလဲအဝိ ဒုယနဲနုဂါ၊ ကြဲဘာဂါ၊ ဘဆဘာထံလဖယီဃ ဒုယယထုလဲဒဲ ဂီ ဘဲထဲလဲကနု အကျိအဖျိဒဲ
 - (ii) ဘရါထုအထီ ဘကိယလဖကဂီ လမဲဘာ ဘယဆလဖဘာထဲကဂီ ဘရါဘဲအဂး စုကထုစိအဆသံလဲကနု အကျိအဖျိဒဲ
 - (b) လိဆအခါ ဘရါဘဲအဆဆကဘာဘာဂါ ဆယိဆဆထဲခွဲထဲဒဲထဲထဲ အဘာဂါ အထီ ကမဆဆထဲလဲအကျိအဖျိ ဘဲနုအခွဲ အိဂါနီလီ။

အစုထံဂါဒဲ ဒုယအိဂါ ကျိစုစုအဝိ ယိဆဆထဲခွဲထဲဒဲဘရါအဂး ဆမဆဆသံလဖ

- (3) ဘဲဆဖးလဲယီဃအဝိ ပုရကကအဂးအခွဲ နုဂါလီ။
 - (a) ဆလဲဖးဒဲဆပကအိအဝိ ဘာထိးဖဲထံဖဲသီအခွဲ အိဂါ
 - (b) ဆလဲအယီဖီ၊ ဆဒုယအိဂါ၊ အခွဲမိဃီဃဒဲ အိကုပဆဖဲထံသီယီအဲဒဲ နုဘာဆဖဲ ထံဖဲသီ အခွဲအိဂါ
 - (c) ပုရကကလိလိ အဂါဘဲအနုဆါအဆနဲ၊ ဆဆမးပံဆမးလဲ၊ အဆနဲဒဲလမိဃီဃဘာလဖ ယီ အိကုပဒိဂါဂီ အဲဒိမဆဆထဲလဲအခွဲ အိဂါ
 - (d) ဆမဆဆကျိစုဒဲ ယိဆဆထဲခွဲထဲဒဲဘရါအဂး ဆမဆဆလဲယီဃ ဘဲဆဖးလဲယီဃအဝိ ဘာဖးအဂါနီလီ။

- (i) ဆေးပံ့လအဝိဒ် ဒုယယနဲ့နဲ့ဝှာ, ကြိတ်ဘဝှာ, ဘေဆဘာထံလဖယယီဒ် ဒုယယထုလုလုဒ်
ဂီဒ် ဘုဒ်ထဲဝှာကနအကျိအဖျိဒ်ဝှာ
- (ii) ကမနဝှာဆမဆမအကျိအဖျိဒ်ဝှာဒဲ
- (iii) ထံလဝှာထဲဆနဲ့အိဆမဆမဖိဝှာအဂး ကကြိတ်ဝှာအစုထံ, အဆမဘာဒဲ အဆမ
ဒဲဒိဒ်အိဝှာ ပုမဆမဖိလဖနီ ကဘာဖုအဝှာနီလီ.

(4) ထိဒ်ကိဒ်နီ ပုရကကလိလိ ကဒ်နဘဝှာ ဘဲဆမဖုလယီဒ်အခွံး အိဝှာနီလီ.

- (a) ဖိဒ်ဖုဒ်ဝှာဒလမ ဆမဆမမဆမဝှာ, မလလုယုဒ်အဆမလဖဒ် လမဲဘာ မဆမဝှာဘဲပုရကကအ
ဝိဒ်မဲအု, အနုဝှာအမုဒ်, ယိဖဒ်ဝှာဝှာ, မကဆမဝှာ, ဘာထိလတီဘာ လမဲဘာဝှာ ဖိဆိအ
မိဖာဝှာယီ မဆမဝှာထိအလုနီ အခွံးအိဝှာ
- (b) ဘဲဆမဆမယီဒ်အဝိဒ် ကဘာမလိဆမဝှာပုရကအဖျိဒ်နီ ထိနဲ့ထဲဝှာဆမအလိဝှာဒဲ
မိပိဒ်အစုထံဂုဒ် မဆမဒုယယအိအခွံး မဲအိဝှာနီလီ.

ထိနဲ့ အဆမ(3) အဆမဖိ(4) ပာဝှာအယုဖိ(1)ယီ ထံလမဆမနုဝှာ ဆနဲ့ပုမဆမဖိဝှာအဖု
ခိ ထိနဲ့ထဲဝှာအဂးအဖး ကကထဲဝှာနီလီ. ဆမအဖး ပဆမထဲဝှာအကျိအဖျိဒ်ဝှာ
ကဝိဒ်ဝှာဒဲကဆမအဂးအဖးဝှာနီ တဲဒဲမဆမလဖပာဝှာနီလီ.

အနုဆါ အဆမဒုယယအဂးဒဲအဂးအဖးလဖယယီ ပကပဒ်ဝှာ

(5) ပုရကကလိလိနီ ဘဲဆမဖုလယီဒ်အဝိဒ် မဆမအခွံးအိဝှာနီလီ.

- (a) အနုဆါအဆမဒုယယလဖနီ ပကအခွံး အိဝှာ
- (b) အနုဆါအဂးအဖးလဖနီ ပဒ်အခွံး အိဝှာနီလီ.

(6) ထိဒ်ကိဒ်နီ မဆမအခွံးယီဒ်အိဒ်နီလီ. အဆမယီဒ်အဝိဒ် အနုဆါအဂးထိနဲ့ထဲဝှာ အထဲဂုထိ
ဘာလဖဒဲ အနုဆါဝိဒ်ထဲဝှာ ဆမဆမကျိစုဒ် ဘာထုဒ်လမ ယိဆမထဲဝှာထဲဝှာ ဒ်ရါအဂး ဆမ
ဆမဆမအဆမကွဲနဲ့ဝှာဒဲ အကံဒ်မဆမ အဂးအဖး အခွံးအိနီလီ. ဆမလမဆမဆမဝှာ အဆမလု
အပမဆမအဂးအဖးအခွံးအိဝှာနီလီ.

ဆုးကျိမဆမထဲဝှာလမ လမိထုအဝိဒ်ဒဲ မဆမထဲဝှာလအိဘာဝိ ဘိနုနုဝှာအခွံးအိ

(7) ပုရကကလိလိ ဘဲအဖုလယီဒ်အဝိဒ် မဆမအခွံး အိဝှာနီလီ.

- (a) အနုဆါ ဝိနုနုဝှာဆမဆမကျိစုဒ် ယိဆမထဲဝှာထဲဝှာ ဒ်ရါအဂးဆမဆမယီဒ် အနုဆါနု
ဝှာအဒိဒ်အဝိဒ် ဘာထိဖုထုဒ်နုဝှာအခွံး အိအဂးဒဲ

(b) ဘာထွာသလမ ဆမဆသ့သံလယဒဲ အနုဆါအဆသလယယီ လီခဲးဝုနုဂီ ဘာထိးခိနု အခွံး အိအဂဲးနီလီ။

(8) အနုဆါ အဲဒိလအလံဆခဲးဒဲ ဆုးကျိလီခဲးဝုနု လကဘာ ကမဆသ့အုအဝုအကျိအဖျိ လယသံနီမဲ့ ဆုးကျိလီခဲးဝုနုအခွံးနုလီ။

(9) လိဆနီဘဲပုခဲးကျိသံဒဲဆုးကျိသံထဲနုဝုပုရှလိလိဘဲဆမဖုလယီအဝိနုဘာအခွံးအိဝု နီလီ။

(a) မဆသ့ကျိစုယီ ယိဆသ့ထဲခွဲထဲသုရှါအဂး ဆမဆသ့လယဖု မဝုအဖုဆသကဆ ဂဲး ကဲဝုအခါ အဲဒိမဆသ့ဖိသံအိ ဆုးကျိလီသုယါ ဝုပုပုဒဲ ကမနုဝုအဆမဆသ့ အခွံး အိဝုဒဲ

(b) ဘာထွာသလမ ဆမဆသ့ယီဒဲ ဘိဆ၊ ဘဲမဲသုဖျဲဆ လအိဘာဝိ ရှိဝုအခွံး နုအဂဲး

(c) ရှိဝုဆလယယီ ဘာလိပွဲပီဒဲ ကထံပမပုထဲသ့အုဝုအဂး အခွံးသံအိဝုနီလီ။

ဖုဂဲးမဆသ့ဖိသံ၊ အကသ့ဒိပုရှသံဒဲ ရှုခဲးဂးဆုးကျိဆသံ

(10) ပုရှကကလိလိနီ ဘဲဒိဆမဖုလယီအဝိ အခွံးအိဝုနီလီ။ လအဆသ့ဖုယီနီ အနုဆါအ ထဲဂုထိးဘာသံယီ ကနသ့ဝုအဂး လမဲဘာ ကဝိဆိကကဝုအဂး၊ အနုဆါအဆသ့လယယီ လီခဲးဝုနုအဂး၊ အနုဆါအဆသ့အိမာဒဲ ဘာထွာဝုလယနီ စုရဲခွဲလဲထဲဝုအဂး၊ ဖုကိထဲနုဝု ရှိဆ လမဲဘာ ဖုကိဆသံဆလအခွံး အိဝုနီလီ။

(11) ပုရှကကနီ အဝုအဂးအကသ့ဒိဝုအနီအဆုးဆုးဖု အိကုပကအခွံးနုလီ။ ဆလယနီ ဘဲ၊ အဲဒိယိဆသ့ထဲခွဲထဲပုရှသံ၊ ပုဂဲအိကွဲဖိသံဒဲ အဲဒိမဆသ့ပုမဆသ့ဖိသံနီလီ။

(12) ပုရှကကနီ အနုဆါအဲဒိရှံထွာအထဲဂုထိးဘာ လယဒဲ ဆမဆသ့လယယီ နုယုနီဘဲ အနု ဆါအဂးအကသ့ဒိဝုဆလယဒဲ ဆုးကျိအိထဲအခွံး အိဝုနီလီ။

(a) ဆလယသံနီဘဲ၊ အနုဆါအဂးအကသ့ဒိဝုပုရှသံ အဆဖိဆလံသံဒဲ ဆုးကျိအိထဲနု အခွံး (ဂံဒိဖိသု၊ အထဲအဝိသံ၊ အဲဒိမဆသ့ပုမဆသ့ဖိသံ လမဲဘာ ဂဲကကွဲဖိသံလယနီ ကဂဲကကွဲထဲလ အဝုသံအိ ညုဒဲသုဒဲကအိဝုအဂး လမဲဘာ အနုဆါကလဲကကွဲလ အဂံဒိဖိဒဲ အထဲအဝိအိအဂဲး)

(b) အနုဆါ ရှုခဲးအိအဝုဒဲ ဆုးကျိအိထဲနုအခွံး (ပုအဂအဂဲးဖုကပဝုဂဲး၊ ဆအိပွဲအိ ဘဲ၊ ဆဆးပံဆးလဲ၊ ဆနဲဆသ့ဘိသံဒဲ အိဝုအဆသ့အိမာအိဒိဝိ ဆဂဲဝသံ ပဝုအ ဂဲး)

(c) ဖျိုးလံးလံးဆံးဖိကကလမဲ့ဘာအီလးထိရဲယလဲဆူဆံးဆဲးဖိဘံ (Aboriginal or Torres Strait Islander) ယီအဝံးရူအဒီအဝံး, အဖံအဖူအဖံလေးဒဲ အဝံးအီထဲ အကျိဝံးလဲယဒဲ ဆူးကျိကနုဝံးအကဲမဲ့အခွံး အီနီလီ။

(13) ပုရူကကနီ အဝံးထီးနဲရံထဲထဲဝံး ပုကကလမဲ့ဘာ စီမံအီဘာ ပုရူကကဒဲအဝံးကမိဒဲထွဲအခံး နီ ဒဲထဲကနုအကဲ အခွံးအီဝံးနီလီ။